UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Fideivssoribvs. Titvlvs XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

Idem *R. de Monte Fortino.*

CVm *a* contra G. civem Anagninum *b* ſuper quibuſdam poſſeſſionibus, quas quondam pater tuus L. de Saul *c* pro certa quantitate pecuniæ obligaverat, & ipſius creditoris hæredes prædicto G. pignoraverant, moviſſes in noſtra præſentia quæſtionem, legitimè probaviſti, quòd ex earum proventibus tantum fuerat tam ab eodem G. quàm ab aliis, qui eas tenuerant à tempore, quo fuerant obligatæ, perceptum, quòd *d* fructus ſorti poterant adæquari. Nos igitur attendentes, quòd in talibus perceptio fructuum in ſolutione ſortis accedat, cùm ſecundùm canonicas ſanctiones fructus reſtitui, & in ſortem debeant computari: conſiderantes etiam, quòd poſſeſſiones ipſæ jam extenuaſſent penitus totum onus, & debitum annullaſſent, ipſas tibi reſtituendas eſſe decrevimus, & te per nuncium noſtrum in poſſeſſionem induci fecimus corporalem.

CAP. VII.

lis, qui ſub pacto legis commiſſoriæ pignoravit rem ſuam, & juravit non contravenire, juſtè impeditus intra diem ſtatutum non redimens, poſt diem redimere poterit.

Idem.

SIgnificante R. cive Piſano *e* nobis innotuit quòd cùm domum *f* ſuam G. Piſano civi pro 250. libris pignori obligaſſet, ac promiſiſſet præſtito juramento, quòd niſi domum ipſam ſtatuto termino recolligeret, creditorem ulterius ſuper eo minimè moleſtaret: & intra ſtatutum tempus per certum *g* fidelem nuncium (prout ei videbatur) creditori pecuniam numeratam remiſit: quam idem nuncius infideliter agens, ſicut ei injunctum fuerat non perſolvit: & poſtmodum idem R. ab Imperatore detentus, dicto G. ſatisfacere non potuit ut debuit: [1 & infrà.] Cùm igitur pactum legis commiſſoriæ *h* ſit in pignoribus improbatum, & prædictus R. quantum in eo fuit, juramenti debitum adimplevit: cùm per eum, quem certum nuncium eſſe ſperabat, pecuniam remiſerit termino ſtatuto *i*, ſed in captione detentus ſatisfacere non potuit creditori *k*: Mandamus, quatenus ſi eſt ita, prædictum creditorem, ut ſorte contentus, penſionibus pignoris computatis in eam, illam præfato R. omni dilatione poſtpoſita reſignet (pacto tali vel juramento nequaquam obſtante) cenſ. eccleſ. cogatis.

[*1 Nunc per Dei gratiam libertati priſtinæ reſtitutus, paratus eſt pecuniam reddere creditori, licet ipſe prorſus recuſaret recipere, quia ei non fuerit ſtatuto termino perſoluta.*]

CAP. VIII.

Uſufructuarius cavet, quòd fruetur rebus immobilibus ſalva ipſarum ſubſtantia, & pecuniam & æſtimationem mobilium, quæ conſumuntur uſu, finito fructu, reſtituet.

Gregorius IX.

CUm *l* conſtet I. mulierem, uxorem Ogerii *m*, quoad uſumfructum filio ſuo ſucceſſiſſe in bonis, quorum proprietas ad M. mulierem, uxorem C. dignoſcitur pertinere: Mandamus, quatenus eam ad cautionem idoneam exhibendam quòd utatur & fruatur ſalva rerum ſubſtantia *n* rebus immobilibus, quæ uſu non conſumuntur, ad arbitrium boni viri: Pecuniam verò ſi quam habuit *o* vel habebit, ac æſtimationem bonorum, quæ conſumuntur uſu, & in hæreditate inventa fuerint: in morte ſua dictæ mulieri, aut hæredibus ejus reſtituat, per cenſuram eccleſiaſticam compellatis.

a C.3.eod.tit.in 2.compilatio. b *Anaginen. al. Anagum.* c Sala. d *al. in quo fructus.* e *C.uni.eod.tit.in 4.comp.* f *vel ſuam, deeſt in anti.* g *vid. Gomez tom. 2. var. reſ. c. 7.* h *vid. Covarr. l.3. var. reſ. c. 2.* i *conſtituto.* k *vid. l. 2. & l. Cod. ex quibus cau. ma. & l. 2. & Bart. ff. de in jus voc.* l *vid. l. 1. C. de uſufruct. & Spec. tit. de pign. §. ſequitur videre.* m *Egidii.* n *al. in rebus.* o *habuerit.*

DE FIDEIUSSORIBUS. *a*

TITULUS XXII.

CAP. I.

Breve eſt, nec poteſt brevius ſummari.

Ex concilio Cantuarienſi. *b*

CLericus *c* fidejuſſionibus *d* inſerviens, abjiciatur.

CAP. II.

Compellitur clericus ſervare fidejuſſorem indemnem per aſſignationem redituum ſuorum.

Lucius tertius *Elien Epiſcopo, &* e *Archidiacono Norvicenſi.*

PErvenit *f* ad nos ex conqueſtione R. clerici, quòd cùm ipſe pro C. & F. clericis, mercatoribus Bonon. fidejuſſerit: illis præſcriptam pecuniam non ſolventibus, coactus eſt ſatisfacere de eadem. Ne igitur diſpendium patiatur, unde videtur præmium meruiſſe: Bononien. Epiſcopo dedimus in mandatis, ut ſuper debitis illis inſtrumenta, quæ ſunt apud creditores inſpiciat, & eorum tranſcripta ſuo ſigillo ſignata vobis mittere non poſtponat. Mandamus itaque diſcretioni veſtræ, quatenus ſi ex conceſſione prædictorum clericorum vel aliàs legitimè vobis rem ita ſe habere conſtiterit, moneatis eosdem ut memorato R. pecuniam, quam pro eis ſolvit reſtituant, ipſumque ſervent indemnem: alioquin de reditibus eorum præſcripta debita faciatis exolvi, & damna etiam, quæ propter hoc pertulit, reſarciri: aut prædictos reditus ſibi aſſignetis tamdiu ſine moleſtia detinendos, donec ipſa damna reſarcita fuerint, & debita ſine deminutione ſoluta. Præfatos verò clericos, ſi religionem fidei & juramenti ſui eos violaſſe conſtiterit, ab officio & beneficio ſuſpendatis.

CAP. III.

Per diſtrictionem canonicam compellitur debitor à fidejuſſione abſolvere fidejuſſorem, qui à creditoribus moleſtatur.

Idem *Cantuarienſi* g *Archiepiſcopo.*

COnſtitutus *h* in præſentia noſtra magiſter S. ſua nobis aſſertione monſtravit, quòd pro cancellario tuo tempore Lateran. concilii in quadam ſumma pecuniæ interceſſit: quam quia uſque modò debitor non perſolvit, ſe aſſerit plurimas à creditoribus Bononien. moleſtias pertuliſſe, & debitum augmentatum. Ideoque mandamus, quatenus ſi legitimè tibi de hujuſmodi aſſertione conſtiterit, præfatum debitorem, ut eum à prædicta interceſſione ſine dilatione prorſus abſolvat, eccleſiaſtica *i* cenſura compellas. Præſentium quoque auctoritate injungimus, ut ſi debitum vel acceſſiones ille negaverit, conſuetudine, quæ eſt legi contraria, non obſtante, juramentum calumniæ ſubire cogatur. Præterea quia difficilè foret interceſſori ſuos teſtes in Angliam ducere, judicibus Bonon. (ſatisdatione idonea à cancellario ipſo accepta, quòd ad teſtes audiendos vadat vel mittat intra terminum competentem) literis tuis ſignifices, ut eos vice tua recipiant & examinent diligenter & depoſitiones eorum tranſmittentes incluſas, ſignificent, quanta fides poſſit inſtrumentis vel teſtibus adhiberi.

a *De materia hujus capitis vid. Anton. Gomez tom. 2. varia. reſol. c. 13.* b *Cartuarien. al. Carthaginen.* c *C. 3. eod. tit. in 1. comp.* d *al. fidejuſſoribus.* e *al. Archiepiſcopo.* f *C. 4. eod. tit. in 1. comp. & poſt conc. Lata. ſub Alex. III. p. 23. c. 5.* g *al. Carturienſi.* h *C. 5. eod. tit. in 1. comp.* i *al. diſciplina.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAP. IV.

Si ſine licentia prælati & majoris partis capituli religioſus fidejuſſerit, vel mutuum acceperit, non tenetur eccleſia, & ipſe recipiens punitur, niſi mutuum ſit verſum in utilitatem eccleſiæ.

Innocentius tertius *in concilio generali.* a

QVod *b* quibusdam religioſis à ſede Apoſt. eſt prohibitum, volumus & mandamus ad univerſos extendi *c*: ne quis videlicet religioſus abſque majoris partis capituli, & Abbatis ſui licentia pro aliquo fidejubeat, vel ab aliquo pecuniam mutuam accipiat, ultra ſummam communi providentia conſtitutam: alioquin non teneatur conventus pro his aliquatenus reſpondere. Niſi fortè in utilitatem *d* domus ipſius manifeſtè conſtiterit redundaſſe. Et qui contra iſtud ſtatutum venire præſumpſerit, graviori diſciplinæ ſubdatur.

CAP. V.

Ponit tres caſus, in quibus fidejuſſor contra debitorem agit antequam ſolvat, ut à fidejuſſione liberetur.

Gregorius IX.

EVm, pro *e* quo te fidejuſſorem obligaſti, ſi diu in debiti ſolutione ceſſavit, aut diſſipare bona ſua cœpit, ſeu ſuper hoc condemnatus fuiſti, jure poteris convenire ut te à fidejuſſione debeat liberare.

DE SOLVTIONIBVS.

TITVLVS XXIII.

CAP. I.

Succeſſor in beneficio tenetur ſolvere debita prædeceſſoris pro neceſſitate eccleſiæ contracta.

Alexander III. *Decano & capitulo Morien.* f

AD hoc *g* in Apoſtolicæ: & infrà. Sicut filius debita patris ſolvere tenetur, ita prælatus ſui prædeceſſoris, pro eccleſiæ neceſſitate contracta.

CAP. II.

Si prælatus obligat eccleſiam pro alienis debitis, eſt ſuſpenſus ipſo facto ab adminiſtratione ſpiritualium & temporalium, & eccleſia non tenetur.

Gregorius IX. *univerſis eccleſiarum prælatis.*

SI quorundam: & infrà. Firmiter inhibemus, ne quis præſumat eccleſiam ſibi commiſſam pro alienis gravare debitis, aut literas alicui ſeu ſigilla concedere, quibus poſſent eccleſiæ obligari *h*: Decernentes ſi ſecus fuerit attentatum, ad ſolutionem talium debitorum eccleſias non teneri. Si quis autem contra præmiſſa de cætero venire præſumpſerit, ab adminiſtratione ſpiritualium & temporalium noverit ſe ſuſpenſum.

CAP. III.

Si clericus non habeat, unde ſatisfaciat ſuis creditoribus, non debet excommunicari, nec aliter moleſtari: præſtabit tamen cautionem ſaltem juratoriam de ſolvendo, cùm venerit ad pinguiorem fortunam.

Idem *Decano & I. canonico Tullen.*

ODoardus *i* clericus propoſuit, quòd cùm P. clericus, D. laicus, & quidam alii ipſum coram officiali Archidiaconi Remen. ſuper quibusdam debitis conveniſſent; idem in eum recognoſcentem hujuſmodi debita, ſed propter rerum inopiam ſolvere non valentem, excommunicationis ſententiam promulgavit: & infrà. Mandamus, quatenus ſi conſtiterit, quòd prædictus O. in totum vel pro parte non poſſit ſolvere debita ſupradicta, ſententiam ipſam ſine difficultate qualibet relaxetis, recepta prius ab eo *a* idonea cautione, ut ſi ad pinguiorem fortunam devenerit, debita *b* prædicta perſolvat.

CAP. IV.

Conquerens ſe indebitè ſolviſſe, hoc probare debet, niſi a [illegible] poſito.

Idem.

IS, qui conqueritur indebitam pecuniam ſe ſolviſſe, probare tenetur, quòd indebitè ſit ſoluta. *c* Niſi [illegible] adverſarius ſolutionem inficians exinde convincatur, tunc enim diffitenti onus incumbit probandi, quòd [illegible] bitum recepiſſet.

DE DONATIONIBVS.

TITVLVS XXIV.

CAP. I.

Poteſt intelligi duobus modis: & ſecundùm primum intellectum h. d. Liberalis in donando exiſtimat ſe debere quod dat. [illegible] ſecundùm alium intellectum: Promittentes aliquid [illegible] tanquam debitum adimplere tenentur.

Gregorius *d* *A. Patricio Gallorum.*

PRudentes: [1 & infrà.] Hanc *e* ſibi quodammodo nobilitatis legem *f* imponit, ut debere [illegible] quod ſpontè tribuit *g*, exiſtimet: Et niſi beneficiis ſuis creverit *h*, nihil ſe præſtitiſſe putet.

[1 *Viros ſicut eſtis, Regibus adhærere, mulierum [illegible] ut in regiſtro impreſſo.*]

CAP. II.

Non valet donatio, quam facit prælatus inconſulto capitulo [illegible] damnum eccleſiæ.

Alexander III. *Pariſien. Epiſcopo.*

FRaternitatem *i* tuam credimus non latere, [illegible] cùm Epiſcopus & quilibet prælatus eccleſiaſticarum rerum ſit procurator, & non dominus: conditionem eccleſiæ *k* meliorare poteſt, facere verò deteriorem [illegible] debet. Accepimus autem, quòd prædeceſſor tuus [illegible] donationes in rebus epiſcopatus fecit in detrimentum eccleſiæ, ſuis canonicis inconſultis.

Vnde quoniam donationes hujuſmodi de jure [illegible] nent, indulgemus *m* tibi, ut liceat donationes [illegible] di tam à clericis, quàm à laicis legitimè revocare.

CAP. III.

In conſiderando, an valeat donatio facta per prælatum, [illegible] attendi quantitas rei donatæ, & loci conſuetudo. h. d. [illegible] terræ.

Idem *Vigorien. Epiſcopo.* n

CÆterùm *o*, ſi Abbatem donationem cum [illegible] & quibusdam de conventu, vel ſolum Abbatem [illegible] cere contigerit, & poſtea conventus pars [illegible] Datæ rei quantitas, & illius terræ conſuetudo (quæ tamen ſacris canonibus non obviet) eſt diligentius attendenda: & ſecundùm hoc eſt donum ratum vel irritum judicandum.

CAP. IV.

Eccleſia non vacans, in beneficium concedi non poteſt, [illegible] proprietatem ſic: de auctoritate tamen Epiſcopi, & ſui [illegible] prælati.

a *Ca. 59.* b *C. un. eod. tit. in 4. comp.* c *Vid. l. cum acutiſſimi, per Bart. C. de fideicom.* d *Vid. Bald. in auth. hoc jus porrectum. C. de ſacroſan. eccleſ.* e *Vid. Guid. Pap. deciſ. 117. incipit, fidejuſſor poteſt.* f *al. Norvicen.* g *C. 1. eod. tit. in 1. compil.* h *Vid. l. quæ dotis. ff. ſolut. matr. & l. Lucius. & utrobiq. Bar. ff. de fide inſtru.* i *Odardus habent antiqua exemplaria. Vid. latè per Bald. in § fin.*

a *al. ab ipſo.* b *præſcripta.* c *Vid. l. cum de [illegible] ff. de proba.* d *Aſchelpidato l. 12.* e *C. 1. eod. tit. in 1. comp.* f *ponit.* g *extimet.* h *nec.* i *Ca. 2. eod. tit. [illegible]* l *al. [illegible] comp.* k *In C. Barb. meliorem poteſt facere, &c.* l *[illegible] poteſt.* m *al. indulgemus ut tibi liceat, &c.* n *Vigor. al. V. Vigorien.* o *C. 3. eod. tit. in 1. comp. & c. 2. tit. de conſuet. in [illegible] comp. & poſt conc. Lat. p. 29. c. 3.*